3 1761 07550724 4

Commission of Inquiry into the
Resources and Industries of
Ireland

[Ad interim report on milk
production. Irish]

Tuairisc ad interim ar
bhleachtas

SF
233
I73C65
1920

From the Library
of
PÁDRAIG Ó BROIN

COIMISIÚN FIAFRUIGHE

MAOIM IS TIONNSCAL ÉIREANN.

Commission of Inquiry into the Resources and Industries of Ireland

TUAIRISC AD INTERIM AR BLEACHTAS.

FOURTH EDITION.

Sgillíní glan.

SF
233
I73 C65
1920

COIMISIÚN FIAFRUIGHE MAOIN IS TIONNISCAL ÉIREANN.

TUARASGBÁIL AD INTERIM DÁILTA DAINNE.

Do thosaigh an Comisiún Fiafruíghe cun eolair 'o'fagáil dailta Maoin na hÉireann agus dailta na ríog 'na bfuil Tionniscail na hÉireann fé látair agus cun a ceapad cionnur ad féidir níor mó feidhme a baint ar an maoin rin, agus cabrú leir na tionniscail rin agus iad a méadó. Da léir nár bfuil i bfuil com leiteadomail rin sac nio a bainfead leir a luad go beact cun ná tárlóad aon eir trí céile, agus uime rin, do tois an Comisiún Comaltaraí cun rephúighe láirneac i staob dá adbar nár ceart a moilliú, .i. Dia agus Comaet.

Do táinig tuairceí ór na Comaltaraí rin i staet 'gá ná go raib an oipead ran eolair faeta aca sur mian leo a mólad do'n Comisiún roerú láirneac ar fiaonuire 'o'fagáil um adbar airite. B'iad adbar iad ran ná (1) Dainne agus Déantaraí Dainne; (2) Iarac Mara agus Aibne; (3) Feoil agus Déantaraí Feola; agus (4) Comaet pé'ca faetar é ó Moin, ó Sual, ó Uirce, nó ó Alcohol. Da bpiú rin, tá Seireoin Públide dá tionólad as an gComisiún Fiafruíghe fé látair cun fiaonuire do enorac i staob na n-adbar ran, agus raipur rin tátar as faagáil eolair go lom díneac ó am go h-am fé mar a ceartar gá a beir leir.

Ac, ipé tuairim an Comaltair um Dia, toirc na fiaonuire atá faeta as an gComisiún, nár ceart a tuille moille a déanam le tuairce i staob Dainne na hÉireann. Da léir do'n Comaltair go raib fát le h-imirde ra péal. Do motuigead, leir, ná raib ceangal ceart le céile as móran de'n odir a bí 'gá déanam. Da bpiú rin do éirfead an Tuaragbáil ad interim reo eugainn. Tá an Comisiún Uile tapéir an Tuaragbáil rin a mear, agus tá oirúighe dainne ar rígnighe a eir leir, agus ar an gcuma ran, glacad leir mar Tuaragbáil ó'n gComisiún Fiafruíghe.

SEÁN Ó NÉILL, Ceann Comairle.
DARSHAL RIGES, Rúnaide.

COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE

2

STATE OF NEW YORK

IN SENATE,
January 1, 1891.
REPORT
OF THE
COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE,
FOR THE YEAR 1890.
ALBANY:
J. B. LIPPINCOTT & CO., PRINTERS,
1891.

DUNDALGAN PRESS, DUNDALK.

THE COMMISSIONER OF THE GENERAL LAND OFFICE,
IN RESPONSE TO A RESOLUTION OF THE SENATE,
PASSED MAY 1, 1889,
HAS THE HONOR TO SUBMIT TO THE SENATE,
IN CONFORMANCE WITH THE SAME,
A REPORT OF THE PROCEEDINGS OF THE
LAND OFFICE DURING THE YEAR 1890,
AND OF THE CONDITION OF THE LANDS
UNDER ITS MANAGEMENT AT THE CLOSE OF THE YEAR.

ALBANY:
J. B. LIPPINCOTT & CO., PRINTERS,
1891.

ALBANY: J. B. LIPPINCOTT & CO., PRINTERS, 1891.

ALBANY: J. B. LIPPINCOTT & CO., PRINTERS, 1891.

COIMISIÚN FIAFRUIGHE MAOIN IS TIONNSCAL ÉIREANN.

TUAIRISC AD INTERIM AN BLEAČTAS.

CÁS NA REACTAIREACTA FÉ LÁTAIR.

1. Nuair a cumhniútear ar an dtábhacht móir a baineann leir an Reactaireact i ngnótaí tíurcail ir tráctála na tíre, tuigtear gur dainnréar don náisiún éin ní nó éin nite do beuppað obair na Reactaireacta i gcontabairt a beir neam-éairbeac. Ac ipi an éirinne lomóiréac go bfuil iomlán na hoibire rin dá éimead ar riubal ó mí go mí i gcontabairt an doéair; ir ar éigin a baintear bheir ir corpar a déanta ar. Sin adbar dian-máectnaim, ní hamáin do luét na Reactaireacta ac don uile duine a cuireann fuim i maoin na tíre agus i pláinte na ndaoine.

2. Ir fuisirt deimniú an rgeil do luad. Tá meartaacán deunta amac go haireac agusinn, de bárr eolair a fuairéamair ó n-a lán daoine agus i n-a lán áiteanna supab é an tál meadónac (*average*) bainne a geirdear ó buin i n-agaí na bliadna, ná, 420 galún. Ar an dtad eile de, do deimniúead dúinn de bárr na fiaðnaire tugad dúinn agus de bárr meartaacán a fuairéamair ó daoimib eile—nuair a cuirtear corpar beacúcáin na bó i gcomppáir le prairéar an bainne—nac féirir a pád go ndiolann an bó airte féin má tugann pí fé bun 380 no 400 de galúnaib i n-agaí na bliadna. Ní ba a bíonn dá gcoitú ar éalam i gcomarranac na gcaíraa a bí i gceirt agusinn pan meartaacán ro ac ba a bíonn dá gcoitú i ndútaisib reactaireacta. Tuigfar, dá bhuí rin, nár mairte a pád gur gá do buin 400 galún ar a luigead do tál gac bliadain éin díol ar a coitú.

3. Ir pollur dá héir rin, na fuil dá fagáil de bárr iomlán Saoéair Reactaireacta na héireann gac bliadain ac píce galún i n-agaí na bó pan mbheir éar corpar a coitúge. Tá fiaa an bíd ag ríordul i méir. Rud eile, do tugad padad dúinn pan fiaðnaire fuairéamair, go dtadaprad an trádáil leir an Rúir a lán ime ó Sibéria irteac inr na marzá a bíod ar dtad le him ó Éirinn go dtí ro. Iré tiocpad ar pon láiréac ná irliú prairéara an earrad ir mó deimtear ar bainne i néirinn. Ac dá dtárluigead an méadú ba luá ar corpar an bíd nó an luigeadú ba luá ar prairéar an bainne nó ar prairéar na n-earraí deimtear ar bainne (im, cáire, etc.), bead iomlán ghnótaí Reactaireacta i néirinn i gcontabairt a beir neam-éairbeac

SGRÚDÚ AN CÁIS FÉ LÁTAIR.

4. Ní cúir éadócair dúinn na figiúirí úd ámtaé má bíonn feirmeoirí na héireann tuigseonac a n-óclain i n-a leap féin cun gnótaí Reachtairéacáta do cúir cun epíce níor feárr. Iy pollur, má fé 420 galún an tál bainne meadónaé i n-ágarú na bó, go bfeadópaí a lán bó dfaáail ná tálann ac timpal 200 galún sac bliadain agus a lán eile a tálann timpal 600 galún. Iy maic iy piú na figiúirí do rgrúdu. Do deimnígead dúinn de bárr na fiadhnairé fuairéamair agus de bárr na bfigiúirí a fuair an COIMISIÚN ó bainirteoirí Uactarlann go bfuil ana-curo bó ran tír a tálann timpal 800 galún sac bliadain. Fuairéamair figiúirí deapbuigéte map géal ar buaib áiríte, supab é a tál meadónaé, ná, roir 1,200 agus 1,400 galún. Iy pollur dá bfuig rin go bfuil móran bó eile ran tír ná tálann éar 200 galún sac bliadain.

5. Fágan pon go bfuil móran bó ran tír ná tiolann a mbainne ar corpar an bíó a itro fiad, agus go mbíó na feirmeoirí sup leo iad go móir cun deirid de bárr a gcoitigéte. Iy aic an rgeul, go deimin, dar linn, a ráó go bfuil an oiréad pon feirmeoirí tuigseonac ann nac mirté leo an cúram pon a cúir oirca féin, agus a méir rligéte níor feárr acá ann cun deiré a éabairé uata.

6. Iy pollur dá gcuiré ar ceal sac bó a tálann fé bun 400 galún go méadócpái an tál bainne meadónaé i néirinn 25% nó ruar go tci 50% agus gan a tuille déanam cun an tál bainne do méadó. Dead gnótaí Reachtairéacáta i néirinn ó baogal go ceann tamail ac na ba neam-tairbeaca do cúir ar ceal.

CÁIS AN FEIRMEÓRA AR LEITLIG.

7. Iy an éruas é ná haicnigro feirmeoirí bó éairbeac éar a malairé. Nil aon bunúr leir an ótuairim rin a bíonn coitclanta as feirmeoirí sup féirir bó bainne maic ó aicéir ar a deallpáim. Do dein Cumann áiríte Tártála bó i gCúige Mumán tártáil áiríte i tcaob an rgeil agus tá torad na tártála or ar gcomair. Bí oet mba deas as Uactarlán an Cumainn agus ba gnát leir féin fé cinn aca do éruó ar fead na bliadna. De bárr a curo eolair agus tairége, do éiré fé an bó bainne bfeárr, dar leir, dá éréad. Nuair do tugad torad figiúirí na bliana do, fuair fé amac ná raib as an mbuin rin ac an naomad áic imearé na n-oet mbó deas. I n-áic eile ran dúcaig ééadna do hiarpaó ar poinnt feirmeoirí na ba a bí le éruó do rgrúdu agus do hiarpaó ar sac duine aca an bó ba mó éalpaó bainne, dar leir, do pioacó amac. Níor éiré le hoiréad iy duine aca an bó ééaré ó aicpíú. Forpóir na mbó do togaó, níor éiré piú curo maic bainne uata.

8. Iy minic a bíonn ana-muingín ag feirmeoirí ar buin toirce go rseirdeann ní go maic i dtorac téarma a bleactair, cé ná bíonn éan pac ar a leiteir go ró-minic i ndeire na dála.

TÁSTÁIL RIAÁLTA I N-IONAD BUILLÍ FÉ TUAIRIM.

9. Ní foláir, dá bfuil rín a cup n-a luige go tréan ar cáic go scaitfiró feirmeoirí na héireann tártáil riagalta déanam ar a mbuair agur éirge ar na buillí fé tuairim a bíonn ar riubal ag á bpoimhór fé látair, má'r mian leo gnótaí Reactairéacta i néirinn a beic tairbeac. Caitfar na ba tairbeaca do veigilt ór na buair ná díolann ar a scoitú par a bfeárfar a páo go bfuil tornuighe ar obair na Reactairéacta do rtiúrad go tuigirionac. Siné an céat ní iy gáó a déanam. Iy gáó é déanam, ní hamáin map maite le luic Reactairéacta ac map maite leir an náiriuin, map tá tábaac móir ag baint le gnótaí Reactairéacta i raogal an náiriuin.

10. Do réir na bpraigear atá i bfeiróm fé látair, dá bfeárfar ba san maic a cup ar ceal agur ba maite vfaigáil n-a n-ionad go vti go méadócfaí an táil bainne meadonac ó 400 galún go vti 700 galún i n-agaio na bó gac bliadain, ní beaó don baogal ar luic Reactairéacta i néirinn fé map atá fé látair; agur do beaó £20,000,000 de méadú ar maoin an náiriuin dá bárr. Agur ní veacair i n-aon cor an tairbe móir pon do cup i n-áirite dúinn.

RÍGHIURÍ ÉIRÉACTAÍMLA.

11. Iy leór poimnt rígiúirí cun an méir rín do veimniú maicir leir an bfeirmeoirí ar leiclig. Glacaimio rígiúirí a fuairéamair ó Cumann áirite Tártála bó i otaob na bliadna 1918. Bí 386 de buair dá vtártáil aca ar feaó lán-téarma na bleactairéacta. Dé an táil meadonac do rrit uata ná 443 galún. Dé an folátar meadonac de faille ime do rrit uata ná 3.6%. Tugadair 165½ púint de faille ime; b'ionann pon agur 193 púint ime a díolfaí ar dá ríilling an púint. Sin £19 6s. 0d. i n-agaio na bó. Dé luac an rpolátar meadonag de bainne géar (ar trí pingin an galún) ná £4 8s. 0. i n-agaio na bó. Fágan pon sup é iomlán an tuillim meadonag ná £23 14s. 0d. i n-agaio ná bó. Meapó sup é iomlán corpar cotuighe gac bó ná £18 i n-agaio na bliadna. Ní áirimtear corpar luic oibre par comairéam po. Iy é cialluigean an méir rín, ná, náir tuill gac bó ac £5 14s. 0d. de foair tar corpar a cotuighe agur san corpar a cúpaim v'áiréam. Agur bí táil meadonac na mbó po 23 galún níora mó ná táil meadonac bó na héireann.

12. Seo figiúirí eile a veineadh amac de bharr táirgála an Cumainn úd :—

	Δορ meadóναδ	τάλ μεα- οναδ	τάρτάιλ meadóναδ	παλλ ime meadóναδ
Na veic mba ab feárr	.. 6½	830 gal.	3.6	320
Na veic mba ba meara	.. 7½	210 gal.	3.4	71

Diffrióct	..	..	620	.2	249
-----------	----	----	-----	----	-----

	pasáil ime meadóναδ	bainne géar 80% ar 3 pingin an galún	tuilleam meadóναδ
373 ar 2/-	£37 6 0	£9 3 6	£46 9 6
Ar leanamaint 83 ar 2/-	£8 6 0	£2 0 0	£10 6 0
290	£29 0 0	£7 3 6	£36 3 6

Teafbáineann pon sup tuill na veic mba ab feárr (má fuairadh dá rítlings ar gach púint ime agus trí pingin ar gach galún de bainne géar) £464 16s. 0d. Níor tuill na ba eile ach £103. Sin £361 15s. 0d. de diffrióct iomr veic gcinn áiríte de buaib agus veic gcinn eile ran dótais céadna.

Mairt le buaib ar leictir, reo rómpla eile ó figiúirí an Cumainn céadna ar dá boin éadg-aorca..

Δορ	το μυσ λαος	galún
(a) 9 mbliadhna	18/3/'18	as tál ar feadh 43 peactain .. 1,139
(b) 10 mbliadhna	25/3/'18	peare tar éir 29 peactain .. 237
Diffrióct		902

	τάρτάιλ	παλλ ime	im
Ar leanamaint ..	3.7%	437½ púint	510 púint ar 2/- £51 0 0
	3.0%	76 púint	88 púint ar 2/- £8 16 0
	.7%	361½ púint	422 púint £42 4 0

	bainne géar	tuilleam iomlán
Ar leanamaint ..	£11 7 9	£62 7 9
	£27 6 0	£11 3 6
	£9 0 3	£51 4 3

San éilár ro áiríúntar 80% den bainne mar bainne géar. Tuḡtar pé nḡeara sup mó ip riú bainne géar na bó maite ar 3 pingin an galúin ná a bpaḡtar u'im aḡur de bainne géar ón mboin eile—£11 7s. 9d. ar bainne géar na bó maite aḡur £11 3s. 6d. ar im aḡur ar bainne géar no tpoḡ-bó.

13. Dpéarḡai ana-cúro ríḡiúirí eile den tpoḡt céadna do fúirḡeáin ; ac do toḡaḡ an táible rin tuar mar rómpla maite ar a lán eile aca, aḡur do veineasḡ amac é do réir na bpaḡar acá i bpeirḡm pé látair. Seo táible eile a ḡearbáineann conur a bí an rḡeal aḡ tḡeasḡ bó a bí aḡ feirḡmeoirí áiríte a bain leir an ḡCumann. Bí cúis ba aḡ an bpeirḡmeoirí reo aḡur reo mar bí an rḡeal aca :—

		do rúḡ laosḡ	aoḡ		galúin
Uim. a 1	..	25/3/18	8 mbliadna	..	814
Uim. a 2	..	22/4/18	5 bliadna	..	586
Uim. a 3	..	15/3/18	11 bliadain	..	445
Uim. a 4	..	18/5/18	12 bliadain		388
Uim. a 5	..	23/5/18	7 mbliadna	..	259

ar leanaimaint		im	bainne géar ar 3 p.	an t-iomlán
Uim. a 1	..	301 ar 2/- £30 2 0	£8 7 9	£38 9 9
Uim. a 2	..	205 ar 2/- £20 10 0	£5 17 0	£26 7 0
Uim. a 3	..	165 ar 2/- £16 10 0	£4 9 0	£20 19 0
Uim. a 4	..	142 ar 2/- £14 4 0	£3 17 6	£18 1 6
Uim. a 5	..	84 ar 2/- £8 8 0	£2 11 9	£10 19 9

Cuirimír ríor £18 mar cḡrtar cḡtúḡḡe ḡac bó. Fáḡann ron ḡo bpaḡar an feirḡmeoirí

£20 9 9 de SOCAR i n-aḡairḡ na bliadna ar Uimír a 1.

£0 1 6 de SOCAR i n-aḡairḡ na bliadna ar Uimír a 4.

£7 0 3 de DOCAR i n-aḡairḡ na bliadna ar Uimír a 5.

Léiríḡeann an táible reo an rḡeal ḡo cḡuinn. Do bain an feirḡmeoirí £31 17s. 3d. de tairḡbe ar ceirḡpe cinn de rna buasḡ. Níor bain pé de tairḡbe ar iomlán a cúro bó ac £24 17s. 0d. Tá bpaḡaḡ an bó ba meara aca báp, aḡur tá ḡciméasḡaḡ pé na ceirḡpe cinn eile, beasḡ £7 0s. 3d. ra mbpeir ar a cḡuilleamín aḡe tá báp i nḡeipe na bliadna. Ac tá nḡiolasḡ pé an tpoḡ-bó aḡur tá ḡceannuḡeasḡ pé bó eile a beasḡ tḡipeasḡ cḡm maite le hUimír a 3, i n-ionasḡ £7 0s. 3d. do cḡuilleamaint, ip amlaḡ do bainḡaḡ pé £2 19s. 0d. de focar áirí ; aḡur ní £24 17s. 0d. de focar a bainḡaḡ pé ar a cúro rḡuic ac £34 16s. 3d.

14. Tá ceácta eile le foghlaim ó rna figiúirí reo. Don bó a tálanann 450 galúin i n-ágarb na bliadhna (níor mó ná tál meadónaic na tíre), is féidir bó tairbeac a tabairt uirthi, ac is ar éigin é. Ac is tairbe ar fáil sa galúin rian mbreir air rin. Má bíonn bó a tálanann 800 galúin, as feirmeoir, baineann pé an oipeao tairbe ar asur a baineann feirmeoir eile ar tréao oic mbó a tálanann 450 galúin. Ní áirímtar annro ac corpar a scothuighe, san tréac ar an raotar rian mbreir is gá éun oic mba do éirí reo is don bó amáin. Cornuigeann pé beas riac an méio céaona bó san tairbe do beacú asur a éornuigeann bó maic, asur is an dála céaona é maicir le corpar an luic oirpe a baineann leo.

an méio per centum de saill ime.

15. Tuigfar órna figiúirí rin, leir, ná fuil don bunúr leir an otuairim rin atá as á lán daoine sup dá méio bainne a tálanann bó supab ead is luá ah trairl ime per centum rian bainne. Dá mbead rian amlaic péin, do geobfaí níor mó saill ime de báir an tál móir ná an tál big; ac níl rian amlaic. Bí na finnéite a bí or ar gcomair lán-deimniúite sup minic a bíonn tál móir bainne ann asur níor mó ná an méio meadónaic de saill ime per centum rian bainne. Do deairbúig saic finné an méio rin asur deimniúgeann na figiúirí a tugamar go bfuil an rgeal amlaic. An bó a tálanann ana-cúio bainne, is minic go mbíonn ana-cúio saill ime i n-a cúio bainne; asur an bó ná tálanann ac beagán, is minic supab é a cúio bainne ríu is luá saill ime per centum. Is micio, dá bpiú rin, dap linn, deirpe cúir leir an otuairim rin atá as móran feirmeoirí go luighe- aduigtar an méio saill ime per centum do péir mar meadóuigtar an tál bainne. Bféidir go bfuil cinéil bó airicé ná tugann an oipeao saill ime le cinéalaib eile; ac níl don baint aige rin leir an méio a tálanann ríao. Ní polair tártáil pé leir a déanam éun an méio bainne a táltar asur an méio saill ime per centum a bíonn rian bainne a déanam amac; níl don baint as an dá ríu le céile.

molta.

16. Ba ceart ná bead don peactaire rárta go dtí go bpaíad pé amac go cruinn cao é an méio bainne oipeac a tálanann saic bó dá bfuil aige asur cao é an méio saill ime per centum a bíonn rian bainne. Ní deir fíor aige, go dtí go bpaíad pé an méio rin amac an iao na ba atá á coitú nó an é péin atá as coitú bó san maic. Siné an cao ní is gá do éun ríac a cúir ar a gnotai peactaireacta. Na feirmeoirí ná cuirteann de cúiram oirca péin an méio rin eolair a déanam amac, bféidir sup ríu-geair go gcuirfar i otuigrint doib go bfuil ar bealaic a mbargta; ac tá leigear an rgeil ar a gcomar ríor. Ní hé leir an feirmeoir ar leirú atá i gceirt ac leir an náiríim. Mar a ndéanfaid an feirmeoir an ríu a paíad éun ríime do mar maic leir péin, ba ceart do é déanam mar maic leir an otir.

17. Molaimíto, map rin:—

(a) Map ollamúcán i gcóir Cumann Tártaála bó a cup ar bun agus Stiúrtoirí ar tuarpartal i n-a bpeiróil, go scimeádoí na bainirteoirí na n-uachtarlann cuntairí i gcóir gac feirmeóra ar a folátaí bainne i n-aíaró an mí. Táimíto lán-deimniúgte, de báirí an eolair a cuirteamair an na bainirteoirí uachtarlann a bí or ár gcomair, go gcom-oibreócaó na bainirteoirí go lán-toilteannac le luét folátaí an bainne ran obair reo. Ní beaó de trioblóir opta ac columán ran mbreir a éimeáó i leabair cuntair an bainirteóra. Ba ceart go 'neopaó gac feirmeoir a folátruigean bainne don bainirteoir an méir bó a bíonn dá gcrúó aige. Má cuirtear ron i gcompráio leir an méir bainne a folátruigtear, ir féirí do gac feirmeoir tál meadónaó a tréaó a déanam amac, agus é cup i gcóm-meir le tál meadónaó tréaó a comurpan. Raíaró ron i uairbe go móir do rna feirmeoirí. Spriocpaí iad cun beir as iomaig le céile. Dhoirteópaí iad cun Cumann ceart Tártaála bó a cup ar bun agus ollamópaí a n-aighe cun oibre an Cumainn. Dá bfaíó feirmeoir amac sup luíá go móir tál meadónaó a tréaó ná tál meadónaó tréaó a comurpan, ní dóic linn go mbeaó pé rárta go uir go ndéanfaó pé amac cao iad na ba pé ndeara é. Cuirpí ar a fáilid bó go raib ba i n-a tréaó go raib pé as cailleamaint aigir ar a gcoit.*

(b) Iré an ní a tiocpaó ar an obair, ná, go gcuirpí Cumainn cearta Tártaála bó ar bun pé deiréaó; ac ní gáó an treir rin ar uir, in-aon aic go bfuil na feirmeoirí ollam agus toilteannac ar Cumainn den tróir ron do cup ar bun láiréac baill. Dáitá gac raíaró gnoá eile, ní móir don feirmeoir beir go oirócnamail tuigronac as rtiúraó a gnoá cun a leara péin. Ní dóic linn sup ceart aigearó faíail ón Stát cun Cumainn Tártaála bó do bunú ná do éimeáó ar riubhal, agus ir dóic linn náir ceart sup gáó dfeirmeoirí oirócnamla a tuigean a lear péin éan aigearó d'iarraio ar an Stát. Ir

* Comair-Cumann Talmaíócaóta ir Reátaíreácaó na Cioire Báine do éaó-bain péiróir ar an bplean go poimnt bílaóanta ó rin. Ní i gcóir na hoibre a mólair ran tuairpe reo a éusaóir pé, ac i gcóir ríéime Comair-Urraóair ar Buair Báinne. D'innir gac feirmeoir do bainirteoirí uachtarlainne na Cioire Báine cao é an méir bó a bí crúóte aige, agus bfeirí, dá péir rin, tál meadónaó gac tréaó i n-aíaró na bó do déanam amac, agus cao é an méir aigir ba ceart a uir map éirteam ar báir éan bó aca. Táimí an maitear eile reo ar, go bfuair gac feirmeoir amac tál meadónaó a tréaó i gcóir na hoibre a mólaimíto ran tuairpe reo. Ba ceart go bfeáópaí ríéim Urraóair ar Buair Báinne do cup i bpeiróir, leir, de báirí an eolair a gcoirpaí.

mó an díobháil ná an maitear a deim a leitéro de cábair céana ; ceapann a lán feirmeoirí nuair a cío ríad Oirígead Stáit éúca sup ar lops eolair ar a ngnótaí i gcóir na Cánae Ionncaim atá pé. I r mór an áir do Cumann Tártaíla bó, Uaéaplann a beit pan 'tútaig céana. Ba ceart do gac Comaltar Uaéaplainne pan típ péacaint éúge so gceapfaí Stiúrtoirí Cumann Tártaíla bó a tóspair an Uaéaplann mar bun-gléar a raotair. Ba ceart aipe tabairt ar dtúir dor na feirmeoirí a geibeann an tál meadonac i r luğa do péir rgeime (d.), agus cabrú leó cun a pasáil amac cao iad na ba pé nveara an tál meadonac a beit com beag ror. I nriar ar nriar, i r, péirir gac feirmeoir a poláitruigeann bainne don Uaéaplann a tabairt irteac i n-obair an Cumainn. Ní péirir, gan dobat, do rtiúrtoir aipe ceart a tabairt do níor mó ná méiró áiríte 'o'feirmeadaib. (I r gnátae deic gcinn ar' fíero a glacaó mar teorainn.) Tá bpuş rin, do péir mar a téirdeann an Cumann i dtreire agus obair an Cumainn cun cinn, ba ceart garrfaí de luét poláitair bainne do cup le céile i n-gac limirtéir, agus Stiúrtoir pé leit a ceapaó i gcóir gac garrfa. Ba maít an plean na Stiúrtoirí 'o'airtmiú ó garrfa so garrfa i n-ágaró an mí i dtreó i r ná beaó cúrraí capadair ná caidrim ag cup irteac ar éruinnear a raotair, ag déanam ná gcúntar dóib.

I bpoimóir na n-áiteanna i n-a bfuil Stiúrtoirí Cumann Tártaíla bó pé látair ní tustar tuarpartal áro a nótain dóib. Ba ceart díolairdeact maít a tabairt ar obair den tróirt ro so mbaineann eolair agus clirteact pé leit leir. Dféarfaí curo den airgead d'fagáil tré pinciúraí reactaineamla ó rna feirmeoirí, agus an curo eile ón Uaéaplann. Má deintear an obair reo i gceart bainfar rocar maít, dar linn, ar coftar an Stiúrtoira—níor mó, pé rgeal é, ná an rocar a bainfar ar airgead pan banne.

(c) I n'outaigib ná fuil éan Uaéaplanna ionnta—agus i n'outaigib so bfuil Uaéaplanna ionnta, ac ná fuil pé de bunúr ionnta tabairt fén obair rin—ba ceart an plean 'o'oirmiú do péir paróircí. Éan daoine sup maít leó tabairt pé obair a pasáó i leár don típ, d'féarfaidóir ana-curo maíteara a déanam ac tionóil feirmeoirí do tabairt le céile d'fonn Cumainn Tártaíla bó do cup ar bun. Tá liorta coftair na cópac i r gáó cun na hoibre i nveire na tuairirce reo.

(d) Ba ceart do rna Cumannaib Tártaíla bó, i r cuma ciaca bíonn baint acá le hUaéaplannaib nó ná bíonn, teactaí ceapaó i gcóir Comairle Náirúnta Reactaireacta. Tráctar air rin

i dtuairc eile. Bead ré de cúram ar an gComhairle rinneácaint cuise go mbeadh na Cumainn Táptála bó ar fuair na tíre as obair ar lám aib a céile, agus teagair a éraodrgaoileadh i n-áiteannaib ná fuil éan Cumainn Táptála bó ar bun, i dtreó ir go mbeadh don rgeim mór náirúinta amáin i bfeidm ar fuair na tíre.

(e) Ba éairt teagair a éraodrgaoileadh ar fuair na héireann san moill tfeonn daoine bhorcú cun na hoibne reo luathamair do déanam. Ceirt oideadair ireadh an ceirt reo. Tá an rgeal com roileir rinne agus an contabairt com mór rón nac gádh dúnna ac fírinne an rgeil do cup i dtuairc do rna feirmeoirí; com luath ir a tuairc ríad é, déanfadh ríad beairt dá réir. Ní eiréadair leir an bplean ir feairt go dtí go dtuairc an pobal sup gádh é déanam. Ór leir dúnna go bfuil dian-gádh leir an obair reo molamair, iarramídh ar gac tuine cuireann ruim i leir an náirúin a díceall a déanam cun a cup na luige ar na feirmeoirí, má rgaoladh ríad leir an gcar i n-a bfuil an rgeal ré láthair, san iarracht a déanam cun é cup i bfeadh, sup faillige i n-a leir réim agus i leir an náirúin atá dá tabairt aca.

18. Ba éairt teagairt a déanam don méid atá déanta as náirúinaib eile. Cimeadair cuntairí cruinne i staob poláthair bainne i bhorcú na dtíre eile. Tá a rian air, tá 245 galún i n-ádh na bó de méadh ar an dtál meadhnaic i gCanada dá bháir. Tá 200 galún i n-ádh na bó de méadh ar an dtál meadhnaic i Sorca dá bháir. Seidair a dá oireadh de faill ime i n-ádh na bó i nDanmarc dá bháir. I n-gac ceann de rna tíre eile úo seidair of cionn 750 galún i n-ádh na bó gac bliadhna. I dtír-fó-tuinn, áit ná fuil oireadhnaic don Reachtairt do réir nádúire, seidair 850 galún i n-ádh na bó; agus tártáitair agus meadhnaic gac bó uair ran coicior ar maidin agus um tráchnóna; oirgeadh go bfuil teirtear Stáit aige a déineann é. Domuirgeann gac éinne ná fuil éin ceann de rna tíre eile úo com oireadhnaic don Reachtairt do réir nádúire le héirinn. An ríad do deir na tíre eile, ir feidir le héirinn é déanam, má bíonn feirmeoirí na héireann com tuirgionac leirna feirmeoirí tar leir agus má cuirid ríad cun oibne ar an gcuma céadna.

19. Ir dóid linn, dá gcimeadair cuntairí cruinne i héirinn, sup seairt go bfaid na feirmeoirí amac go bfuil a lán de rna buaid a faoilid ríad a beir go ráiríad ar na buaid ir luatha tál.

. . . Seadair amac go bfuil a lán buaid de rna buaid a bíonn dá ríad aca toir e san beir go maid cun bainne ar na buaid ir mó tálann bainne.

. . . Beadh méir an tál bainne n-a comartha maith aca ar pláinte na bó.

. . . D'féadfaidís méir an bíd a tabairfáí don buin do maraib do péir an méir bainne geobfaí uaiti.

. . . Cuirfidís eolar níor cnuinne ar na buaib ar leictiú i n-a dtréad péin.

. . . Bainfidís tairbe níor feárr amac, agus cabróidís le leap an náirún.

. . . Geobaidís eolar éireacta ná fuil aca pé látair.

ní tábactaíge na ba ná na tairb.

20. Ar an gcuma ro féadfaidís gac feirmeoirí bó bainne maith o'aicint tar a malairt. Féadfaidís ré rgaraimint le rna buaib go bfuil pé ag cailleadaint aigis d'a mbárr. Ac ní beadh ran méir rin ac toirná. Ba ceart cuimneam air seo : Sur cúrraí d'úcair an tál bainne, agus go bfuil an oipead bainte ag an tcarb leir agus atá ag an mbun—níor mó bfeoir. Dá feabur an bó, má d'oipeann oipoc-tarb i, ní bearrfaidís sí ac oipoc-ba bainne. Dubairt cuir de rna finnécite linn naé ón mbuin a beirpeann i ac ón tcarb a geirpeann bó a feabur cun bainne tál.

21. Dá bpiú rin, nuair a beir na ba maite deigilte ó rna oipoc-buaib agus nuair a beir na ba neamtairbeaca curta ar ceal, caitear féadaint cuige ná doirpó éan tairb na ba maite ac tairb go bfuil d'úcair maith ionnta maidir le cúrraí bainne. Ma geirtear amac oipoc-tarb ba ceart é cur amac ar an ndútaig ; dainnréar do luét peactairpeacta go léir ipead a leicéir.

22. Pé látair, améac, ní hé amáin ná haicnigis na feirmeoirí bó bainne maith tar a malairt, ac ní léir dóib an tarb maith tar an oipoc-tarb i gcúrraí peactairpeacta. Do dearbuisgead d'úinn sur gnaéac le feirmeoirí tarb do díol tar éir a dó nó a trí de bliadntaib dóib ag baint feadma ar rár a mbíonn fíor aca cad é an raðar bó bainne do díolruiú uair. Bfeoirí nuair a beir fíor ron aca go bfaíar ríad amac go raib pé ceart aca an tarb do cimead. Dá péir rin, ba ceart do rna feirmeoirí inr na Cumannaib Tártála bó cur le céile cun féadaint cuige ná cimeadpar nó ná leirpar irteac i n-a ndútaig péin éan tarb ac tarb súrab eol dóib ó cúnarfaí cnuinne go bfuil d'úcair maith ann maidir le cúrraí bainne.

23. Ir follur sur ceirt anatábactaé an ceirt seo. Mapa bfeactar cuige, pé feabur a cuirtear ar méir an tál bainne de bárr na hoibpe eile,

pleamhódairé pé ar gcúl arís tar éir díeill na bfeirmeoirí, agus beiré mí-mirneac orda dá bárr. Beiré na d'roo-tairb as ríor-lot an rgeil orda, as ríor-taibairt roo-bó bainne irteac ran t'reao. Má'r mian linn iarracé ceart a taibairt cun an céim éruairé do réirteac, caitepar map éornú, tairb do folácar go bfuil an t'úcar maic cun bainne ionnta. Tá beagán déanta cuige rin, ac t'féarfaí a lán eile déanam agus ba ceart cur cuige.

24. Dubairt cuiré de rna rinnéite gurá é a t'cuairim gur gá, cun an obair rin a déanam i gceart, Stáblaí Siolrúgcáin (Breeding Studs) do cur ar bun i n-áiteannaib éagraimla, pé comirce an Stáit. Aontuigimío leir an t'cuairim rin. Ir díe linn, leir, ar fon go t'ceartócaré cuiré maic airtio agus timéiracéa ar t'úir cun iao a cur ar a mbonnaib—níor mó ná féarfaí faigil ó rna feirmeoirí—go n'iolparé an obair ar péin rap a r'ada.

molta eile.

25. Molaimí, leir, map rin;—

(a) Go gcuirpar, map éornú, Feirm Siolrúgcáin (Stud Farm) ar bun i n'gac cuige, agus go gceiméar a gcuir leabair agus cuntairí com éruinn, com díe, com maigla r ir péir. Ba ceart, gan ampar, na feirimí Siolrúgcáin reo do cur ar bun i n'óutairib reatairacéa a beo oiréamnac. Ir peáir iao a cur ar bun i n-áiteannaib ná fuil éin feirm maic p'riobáreac Siolrúgcáin ann pé lácar ba ceart tairb den t'riol bleatair ir peáir do ceannac i t'reo ir go t'ártáirpaí ar an bfeirm iao rap a leirí amac cur na bfeirmeoirí ran comurpanac i gcóir d'orda bó ar táillí oiréamnac iao. Annon nuair a beo a n'ócar r'uir ar an bfeirm aca, agus gac ceann díob tártáir a agus p'roméa, t'féarfaí reairí a díol le feirmeoirí ran comurpanac; t'féarfaí tairb do díol, leir, nó iao a leirint amac cun daoine ceiréamnac, ar coingiallaib agus ar táillib oiréamnac, i gcóir a n-úiríre ran comurpanac. Ní foláir urradar t'faigil i gcomnuiré ná taibairpar ar an t'ir iao. Taibairpaí torac éilim t'feirmeoirí a bainpar le Cumann Tártála bó.

(b) Go n'ceirpar amac teirtear i gcóir gac tairb de g'einealac bleatuiréacéa; ná leiréad na feirmeoirí t'éan tairb gan teirtear a mba do d'oiréad; agus ar an t'ceirtear r'ó bíó ainmneacá an tairb agus na bó gur díob é.

(c) Ná díolpar don tairb go bfuil teirtear air go ceann reat mbliadán, map mbionn cuiré m'ór éigin pé leir leir.

(d) So gcláruigeann (register) na tairb, com maic le rna réapairí, pé n-a n-ainmneachaib agus pé n-a n-uimheachaib. Nuair a beid feirmeoir a g ceannac bó bainne, faid pé amac ainmneacha an tairb agus na bó gur díob i. Díob na hainmneacha i dtotaic gac cuntair pé leic uiréi.

(e) Ean tairb ná riolruigeann bá bainne maice, ba ceart é rairpú i gcóir maicféola nó é cur go dtí dútaic ná fuil éin reachtairéac ar riudal ann, rap a ndéanrap a tuille díobála don rroc.

26. Dubramair ceana, agus deirimid aríp, rfonn é cur n-a luige go daingean ar cáe, go ndíolrap na feirmí Siolrúgcán arca féin, agus go bpaipá raparbarp ar córtar a mbunuirge. Ba deacair airgead a cur cun éirce níor rapá ná a leicéir deirimid do cur ar bun.

TOGAD na seapairí.

27. Iré an bpiú atá le Tártáil Bó, ná, go mbailigeann an feirmeoir eolar cruinn úráireac, de bárp ríor-tártála ó bliadain go bliadain cun rapairí do togad i gcóir na dtreáda nua a beid aige. Ir beag an maic deirimid beic a g púil le raparap a rruic, maicir le táil bainne, tré ceannac bó ón ttaob amuic. Do cuiread ron i n-uáil dúinn go tréan, nuair do rgrúruigeamair rigrúir a ruairamair ón Stáirpún Tártála Talamairéacra a bainneann le Coláirce na Talamairéacra, Depclí, California, U.S.A. San bliadain ba déanaige ar a bfuil tuairpce agáinn, do tug na pé rapairí a toib Cumann Tártála Bó áirce, agus san iad ac tagairce i n-aor bleacair, an méir iongantac ro de faille ime :—482.30 púint, 208.25 púint : 616.77 púint, 248.86 púint, 314.67 púint agus 301.79 púint. B é an polátar meadonac de faille ime i mbainne an céad bliadna ó rna buaib rin ná 360 púint. Má abramid supab ionann ron agus 420 púint ime, agus 2/- ar púint ime, págann ron gur bainead £42 i n-agair na bó de focar meadonac arca de bárp ime amáin, agus san luac an bainne géir ná an laoiú o'áiream. Deir Coláirce Talamairéacra Depclí gur togad airéac do deir na feirmeoirí imear a rruic féin, de bárp tártála agus cruinn-tuairpce, pé ndéara an buad mórp ron, agus ná réapair é o'faid ar a malairce de rruige.

28. Ir rú rpeir a cur ran uirpíoc do táinir ar na rigrúir ó bliadain go bliadain. Do topruir an Cumann Tártála Bó ro atá i gceirce agáinn ar a n-obair ran bliadain, 1909. Iré an méir faille ime do rrit ó rna hoic rapairí óga do togad ran bliadain, 1910, ná :— 264.4 púint, 254.9 púint, 243.1 púint, 330.9 púint, 309.9 púint, 274.3 púint, 252.2 púint, agus 184.2 púint. Óa rpeir rin, táp éir tártála ar rapó bliadna, do rrit polátar meadonac de 276 púint i n-agair na bó de faille ime ó rna rapairí do

toḡaḡ map buaib bainne. Pé ceann feacht mbliathan aḡ tártáil aḡur aḡ toḡaḡ dóib, do rriḡ 360 púint i n-aḡaib na bó de fáill ime ó rna reapaibí do toḡaḡ. Sin méatú meathónac de 90 púint de fáill ime i n-aḡaib na reapaibí ar bainne an céad bliathna.

biaḡ.

29. Ní féidir bárr a dícill de táil bainne d'fáḡáil ó buin mapá otuḡtar a mapá ceart de biaḡ oipeamnac di. Iḡ féidir iad do beaḡú cun méio an bainne nó feabhar an bainne d'feabharú. Ní d'eanfaib an biaḡ deaḡ-bó bainne de d'póc-bó bainne, ac cuirpib fé an deaḡ-bó bainne i d'feabhar go móir móir, má maptar an biaḡ do péir an méio bainne a tálan pi.

mí-toirceas toḡálaḡ.

30. Ór ruo é go bfuil an mí-toirceas toḡálaḡ (contagious abortion) com coitcianta ron, aḡur ana-cuib doibála á d'eanam aise don náiriún, iḡ dóic linn sup ceart, map máite le rna feirmeoirí go léir, a cúp iadaint opta fé díḡe an ḡalar ron d'fáirnéir éan trác a d'ripeann fé amac i n-a ḡuib ruiḡ. Iḡ piú a cábaire fé n'oeapa nac mó an rḡuor a d'eineann an mí-toirceas toḡálaḡ i otiorpáib go mbionn a d'á oipead de táil bainne i n-aḡaib na bó aca ná annro. I n-ionad ron, ramliḡḡtear d'úinn sup luḡa an rḡuor a d'eineann an ḡalar inḡ na tiorpáib tar leaḡ, toirḡ rliḡte aḡur feirceanna níor ḡlaine, níor folláine a beir i d'feiróm aca.

laogḡa i ḡcóir mairtfeola.

31. Dé ceann de rna cúipeanna do luaḡaḡ ná ḡnátaḡ le feirmeoirí cúntaibí cnuinne cimead ar a mbuaib i ḡcóir ríolpuḡcáin bó bainne, ná, go oteartuigean ba uata a d'eanfaib laogḡa maite inpeamruigḡte i ḡcóir mairtfeola. Ar an ḡeud dul ríor, níor tearbáinead riam sup meara an laogḡa d'eineann bó na 700 ḡalún ná laogḡa bó na 300 ḡalún. Pé rḡéal é, má bionn 1/- ar ḡalún bainne tuillpib bó na 300 ḡalún £15 aḡur tuillpib bó na 700 ḡalún £35. Sin d'irpíocḡ £20 eatopta. Má cuirpib i ḡcár go raḡaḡ laogḡa bó na 300 ḡalún an oipead iḡ £5 níor doirde ná laogḡa bó na 700 ḡalún, d'fáḡaḡ ron go otuillpaḡ bó na 700 ḡalún £15 níor mó ríor laogḡa aḡur bainne. Ac éitap d'úinn, de bárr ar mbreiteamantaib, go d'fáḡaib rraigear oipead com maite ar laogḡa bó bainne maite aḡur do ḡeobfaib ar laogḡa d'póc-bó bainne.

32. Aḡ tagairt don rḡéal ro d'úinn, iḡ mian linn a ráḡ go otioepaḡ aon taipbe móir amáin, ac go háirḡte, ar an obair a mólamaib. Inḡ na

oútaigib Reáctaireácta i nÉirinn, d'éileódad na feirmeoirí cúntairí eirinne ar na buaib ír ar na tarbhaib a ceannócaíir. Ar an aódar son, do feacánoúcaíir na tairb agus na reapaíir do ríolpuigead ír do beaúigead i gcóir gnótaí eile reócar an Reáctaireáct; agus ní beaó na tairb agus na reapaíir do beaúigead d'éan toirce i gcóir maireféola as cur irtead ar ríoc luét Reáctaireácta, agus as luigeadú cúntairí an blesáctair.

CRÚD REIGILEÁLTA.

33. Ní foláir na ba do crúd go reigileálta, gac maoin ír tráctóna. Rud ana-riactanac treaó é rin. Ír beas ní ír túirge loitiríó bó cun bainne ná san a húc dfolamú i gceart go reigileálta. Tá ana-cúro díobála a d'éanam as na daoine a túsann faillige ran méro rin. Rud eile ní foláir an bó do rniugad go maic. Ír gáó é d'éanam, ní hamáin map maice leir an mbuin féin ac map maice leir an bfeirmeoirí, map ír ran bainne a feibtarí de bárr a rniugta a bíonn an méro ír mó per centum de faill ime. Teapáineann na rígiúirí reo i n-ár nuaíó an dírríóct íoir topaó an céao crúíócte agus topaó an rniugta :—

Do tús bó ó Sueriní 15 púint de bárr a crúíócte, agus 3.7 per centum de faill mé. Do poinnead i ríí cotaóab de 5 púint é.

Do ríit 1.6 per centum de faill ime ran céao cúro.

„ „ 3.6 „ „ „ „ „ „ „ „ tarpa „

„ „ 5.9 „ „ „ „ „ „ „ „ rííomáó cúro.

Tús bó eile 5 per centum de faill ime. Do poinnead an bainne i ré cotaóab.

Do ríit 0.9 per centum de faill ime ran céao cúro.

„ „ 2.6 „ „ „ „ „ „ „ „ tarpa cúro.

„ „ 4.2 „ „ „ „ „ „ „ „ rííomáó cúro.

„ „ 4.4 „ „ „ „ „ „ „ „ ceatpamáó cúro.

„ „ 7.5 „ „ „ „ „ „ „ „ cúigimáó cúro.

„ „ 10.5 „ „ „ „ „ „ „ „ rémáó cúro.

TRÁÉ TÓRMAIG.

34. Rud eile sup maic linn tagairt a d'éanam dó. Nuair a beirneann bó laog i mí Deire Foigimair, i mí na Samna nó i mí Noúla, ír gnaóac go ríalann rí ó 100 galún go rí 150 galún bainne ran mbreir tar an méro a tálpad rí dá mbéarpad rí i mí Abpáin'no i mBealltaine, agus i bpaó níor mó ná an méro a tálpad rí dá mbéarpad rí laog i mí an Meitím. Bainneann an ríéal ro le ceirt Reáctaireáct Semíirí, rud ná tráctepar ari annro. Ac ír dóic linn sup gáó, map focal deiríó i ríaoó ceirte an bainne, a cur na luige ar na feirmeoirí go bpaóann an paorúr go mbeirneann bó laog a rian ar an méro bainne a ríalann rí.

AN CEANGAL.

35. Mólaimís mar rin :—

na ba.

(a) Mar ollamhúcán i gcóir Cumann Tártála bód a cup ar bun agus Stiúrtoirí ar tuarpartal na bpeirid, go gcimeádaí baimirteoirí na nUachtarlann cúntairí i gcóir gac feirmeóra ar a foláchar bainne i n-aíad an mí. Ní beaí de trioblóirí ann ac eolumán ran mbreir do cimeádaí i leabair cúntair an baimirteóra. Ba ceart go 'neódaí gac feirmeoir a folácharuigeann bainne don baimirteoir an méir bód a bíonn dá gceirú aise. Má cuirtear pon i gcompráir leir an méir bainne a folácharuigtear, ir féidir do gac feirmeoir tál meadónac a tréada a déanamh amac agus a cup i gcom-mear le tál meadónac tréada a comurran. Spriocfaí na feirmeoirí cun beir as iomaig le céile. Bhorócfaí iad cun Cumann ceart Tártála bód a cup ar bun agus o'ollamhófaí a n-aighe cun oibre an Cumainn.

(b) Go gcuirfaí na feirmeoirí i n-gac áit Cumainn cearta Tártála bód ar bun, mar mair le n-a ngnódaí féin, com luac 'r ir féidir leó é. Ir móir an áir do Cumann Tártála bód Uachtarlann a beir ran tódaig déana. Ba ceart do gac Comaltur Uachtarlainne ran tír féadaint cuise go gceapfaí Stiúrtoirí Cumann Tártála bód a tógfaí an Uachtarlann mar bun-gléar a raotair. Ba ceart aise tabairt ar tóir do rna feirmeoirí a gheibean an tál meadónac ir luca do péir rgeime (a) agus cabrú leó cun a fagáil amac cao iad na ba fé n-deaí an tál meadónac a beir com beag pon. I n-iaí ar n-iaí ir féidir gac feirmeoir a folácharuigeann bainne don Uachtarlann a tabairt irteaí i n-obair an Cumainn. Ní féidir do Stiúrtoir aise ceart a tabairt do níor mó ná méir aise o'feirmeadaib. Dá b'is rin, do péir mar a céirdeann an Cumann i tpeire agus obair an Cumainn cun cinn, ba ceart gairfaí de luic foláchar bainne do cup le céile i n-gac limirtéir agus Stiúrtoir fé leir a ceapad i gcóir gac gairra. Ba mair an plean na Stiúrtoirí o'airtú ó gairra go gairra i n-aíad an mí, i tpeir ir ná beaí cúrraí caiaidair ná caidrim as cup irteaí ar éirinnear a raotair, as déanam na gceantar dóib. I b'orimóir na n-aiteanna i n-a b'pail Stiúrtoirí Cumann Tártála bód fé láair, ní éirtear tuarpartal áir a n-ódaí dóib. Ba ceart diolairdeat mair a tabairt ar obair den tróir po go mbaineann eolar agus eirteaí fé leir leir. D'éadfaí cuir den airgead o'fagáil tré pincúirfaí peactaineamla ó rna feirmeoirib, agus an cuir eile ón Uachtarlann. Má deirtear an obair reo i gceart bainfar roair mair ar coirtear an Stiúrtoir—níor mó, pé rgeat é, ná an roair a bainfar ar airgead ran banne.

(c) I ndútaigib ná fuil éan Uáctarlanna ionnta—ásur i ndútaigib go bfuil Uáctarlanna ionnta ac ná fuil pé de bunúr ionnta tabairt pén obair rin—ba éairt an pleán o'oiriú do péir paróirí. Éan daoine sup maic leo tabairt pé obair do pasad i leat don tír, d'féadfaí ana-cúro maiceara déanam ac tionóil feirmeoirí do tabairt le céile d'fonn Cumann Tártála bó do cup ar bun.

(d) Ba éairt do rna Cumannab Tártála bó, ir cuma eiaa bíonn baint aca le hUáctarlannaib nó ná bíonn, teáctai éaraó i gcóir Comairle Náiriúnta Reáctaireácta. Bead pé de cupam ar an gComairle rin féadaint éise go mbead na Cumann Tártála bó ar fuair na tíre as obair ar lámab a céile, ásur teagair a éraobrgaoilead i n-áiteannaib ná fuil éan Cumann Tártála bó ar bun ionnta, i dteó ir go mbead don rgeim moir náiriúnta amáin i bpeidm ar fuair na tíre.

(e) Ba éairt teagair a éraobrgaoilead ar fuair na h'éireann san moill d'fonn daoine bpoitú cun na hoibne peo luadamaí do déanam. Ni eipeóair leir an bpleán ir feáir go o'í go d'cuigib an pobul sup gáó é déanam; éirt oideáir ipead an éirt peo. Dá bpiú rin, ba éairt do gac duine a cuireann fuim i leat an náiriúin a d'icall a déanam cun a cup na luige ar na feirmeoirí, má rgaolir ríad leir an gcár i n-a bfuil an rgeal pé látaí, san iarraet a déanam cun é cup i bpeab, sup faillige i n-a leat péin ásur i leat an náiriúin atá dá tabairt aca.

NA TAIRB.

(a) Go gcuirtear, mar tophú, feim Siolpuéáin ar bun i ngac éise, ásur go gcuirtear a cuir leabair ásur cuntaí com cuinn, com olú, com maáalta 'r ir péoir. Ba éairt na feimí Siolpuéáin peo do cup ar bun i ndútaigib reáctaireáca a bead oipeamnac. Ir feáir iad a cup ar bun i n-áiteannaib ná fuil éin feim maic p'riobáideac Siolpuéáin ann pé látaí. Ba éairt tairb den triol bleátaí ir feáir do éannac i dteó ir go d'ártáir ar an bfeim iad par a leigí amac cun na bfeirmeoirí pan comurpanaet cun ba do d'ipead ar táillí oipeamnac iad. Annon, nuair a bead a ndútain r'uaic ar an bfeim aca, ásur gac ceann díob tártála ásur p'romta, d'féadfaí rearaí díol le feirmeoirí pan comurpanaet; d'féadfaí tairb do díol leir, nó iad do leigint amac cun daoine epeideamnac ar coingiallaeáib ásur ar táillib oipeamnac, i gcóir a n-úráda pne comurpanaet. Ni foláir upradar d'fagáil i gcomnuide ná tabairt ar an d'íir iad. Tabairtáí topac éilim d'feirmeoirí a bainpá le Cumann Tártála bó.

(b) Go ndeintear amac teirtear i gcóir gac tairb de geinealac bleáctuireácta; ná leigead na feirmeoirí d'éan tairb san teirtear a mba do d'ipead; ásur ar an dteirtear po bíod ainmneaca an tairb ásur na bó sup díob é.

(c) Ná díoltar éan tairb go bfuil teirtear air go ceann reach mbliadan, mara mbíonn cúir mór éigin fé leir leir.

(d) Go scláruítear na tairb, com maic le rna buaid, fé n-a n-aimneadaib ašur fé n-a n-uimreadaib. Nuair a bíd feirmeoir aš ceannac bó bainne, fašad fé aimneada an tairb ašur na bó šur díob í; bíod na haimneada i dtorac šac cúntair fé leir uirici.

(e) Éan tairb ná riolruigeann ba bainne maice, ba ceart é namru i šcór mairtfeola nó é cúir go dtí dútaig ná fuil éan reachtaireacht ar riubal ann, rai a ndéanrair a tuille díobála don rroc.

(Siginíte),

DARŠAL FISES, Rúnaíde,
22 máirta, 1920.

TOMÁS MAC EÓIN, Cateoirleac.
BÁITÉIR L. MAC CUMAILL.
S. C. DUBDAL.
ÉAMONN MAC ŠIOLLA IASACTA.
MUIRIS Ó MÓRÓD.
SEÁN Ó MURCÁD.
ARCU S. MAC MOCAILL.
ŠTIABHNA M. Ó MEAŠRA.
LIONEL SMIT-ŠÓRÓD.
SEÁN SUITMAN.
R. N. TUIÓÍ.

ΑΞΙΩΣΙΝ Α ΗΛΘΗ.

ΤΑΙΩΒΛΕ ΣΕΑΥΒ ΤΑΛΜΑΝ 1 ΝΕΙΡΙΝΝ
ΗΨΟΣ ΜΩ ΝΑ ΔΕΡΑ.

μέτρο να πεύθε.	Δη μέτρο ρεαλτ άρι παο	Δη μέτρο βό άρι παο	Δη μέτρο βό per centum	Δη μέτρο αεραί πέρι νό βαρραί
Ορ ειονν αερα άγυρ ζαν ορ ειονν 5 η-αερα	47,619	28,186	1.9	157,174
Ορ ειονν 5 η-αερα άγυρ ζαν ορ ειονν 50 η-αερα	321,335	801,567	54.4	6,061,458
Ορ ειονν 50 η-αερα άγυρ ζαν ορ ειονν 100 αερα	57,476	359,328	24.4	3,276,457
Ορ ειονν 100 αερα άγυρ ζαν ορ ειονν 200 αερα	23,159	192,957	13.1	2,422,143
Ορ ειονν 200 αερα άγυρ ζαν ορ ειονν 500 αερα	8,231	70,470	4.8	1,607,154
Ορ ειονν 500 αερα	1,967	20,792	1.4	771,227
Δη τ-ιομλάν	459,789	1,473,309	100.0	14,295,613

ΑΓΩΓΙΣΗ Α ΟΔ.

ΣΙΛΕΑΣ ΤΑΡΤΑΛΑ ΒΟ

(Cun Scáirín Tártála do-bunú do Cumann.)

1 gcóir Tártála bainne

Tá dá ní le tártáil:—

Méir an bainne

Feabair an bainne.

Cun méir an bainne do tártáil ir gá an cóir seo i n-áir n-áir.

(1.) Meáir rhrionga (spring) do meáir 40 púnt asur			
a ceapbáir 7ac leat-púnt	£0	17	3
(2.) A gauge pail	0	16	0
(3.) Doraon buiréal i gcóir rómptáil, do cóir 8 n-áir 0 4 6			
(4.) Tumaóir (dipper) i gcóir rómptáil	0	0	9
	<hr/>		
An t-iomlán	£1	18	6

Déanair rhrionga ceapbáir i gcóir na mbuiréal.

Cun feabair an bainne do tártáil, ir gá:—

A 24-bottle Centrifuge, free-wheeled and Speed Indicator ..	£11	0	0
30 buiréal tártála	4	10	0
Dabac Uimh i gcóir uirge te	1	5	0
Lampa ceapbáir	0	15	0
1,1c.c. 1,10 c.c. and 3,11c.c. Pipettes	0	10	0
1,250 c.c. Burette and 1,50 c.c. Pipette	1	5	0
1,000 Preservative Pellets	0	3	6
7 púnt de mion-ghrán	0	5	0
14 púnt de sóda (washing soda)	0	1	0
20 púnt de sulphuric acid, 1.825 sp.g., ar tuirciún an púnt,			
asur buiréal	0	8	0
Amyl. Alcohol .815	0	7	6
1 Chemical Thermometer	0	4	6
	<hr/>		
An t-iomlán	£20	14	6

Siéar iomláir na mbuiréal.

Tuagair pé n-áir 50 mbéirir 50 uircead áir ar na rhriongaí seo.

**PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET**

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

BioMed